

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2022-12-31

Granskningsrapport

Järfälla kommun

KPMG AB

2023-03-28

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	2
1.1	Syfte och revisionsfråga	2
1.2	Revisionskriterier	2
1.3	Metod och avgränsningar	2
2	Resultat av granskningen	3
2.1	Förvaltningsberättelse	3
2.2	Redovisningsprinciper	3
2.3	Balanskrav	4
2.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	4
2.5	Resultatet	6
2.6	Balansräkning	6
2.7	Kassaflödesanalys	6
2.8	Driftredovisning	7
2.9	Investeringsredovisning	7
2.10	Sammanställd redovisning	7

1 Bakgrund

Vi har av Järfälla kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2022. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2022.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap Kommunallagen (KL) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

1.1 Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallagen, lagen om kommunal bokförings- och redovisning och god redovisningssed i kommuner och regioner samt rekommendationer.
- Resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

1.2 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för vårt uttalande avseende huruvida årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad i enlighet med gällande lagar och regler bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och kommunal bokförings- och redovisningslag (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

1.3 Metod och avgränsningar

Vår granskning sker i den omfattning som följer av God revisionsssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras genom fastställd normering av SKR och Skyrev. Detta innebär att granskningen *inte* uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA).

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

I årsredovisningen har vi granskat de finansiella rapporterna samt tillhörande noter. Övriga sidor har endast granskats utifrån om informationen är förenlig med de finansiella delarna. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella siffrorna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna, dvs. vi granskar inte alla siffror på nämnda sidor. Övriga sidor i årsredovisningen omfattas inte av denna granskning.

Denna rapport sammanfattar främst i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Kassaflödesanalys
- Noter
- Drift- och investeringsredovisning
- Sammanställda räkenskaper

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Avstämning av väsentliga poster i resultat- och balansräkning mot erforderliga underlag.
- Översiktlig analys av övriga poster.

2 Resultat av granskningen

2.1 Förvaltningsberättelse

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper (om sådana upprättas enligt 12 kap 2 § LKBR).

RKR preciserar i rekommendation 15 vad förvaltningsberättelsen ska innehålla minimum för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse. Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av LKBR, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Vi har inte granskat nämndvis redovisning.

Vi noterar att kommunens förvaltningsberättelse uppfyller kraven vilka preciseras i RKR R15.

2.2 Redovisningsprinciper

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" i not 1 att årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendationerna från RKR.

Vid vår granskning har vi granskat kommunens redovisningsprinciper mot RKR:S gällande rekommendationer.

Vår bedömning är att kommunen i allt väsentligt efterlever RKR:S rekommendationer.

2.3 Balanskrav

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och redovisas i förvaltningsberättelsen. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat enligt KL 8 kap 5§. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt KL i förvaltningsberättelsen. Kommunens överskott för året uppgår till 493,6 mnkr vilket även överensstämmer med balanskravsresultatet.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Det har i vår granskning inte framkommit någon ytterligare post att ta hänsyn till vid beräkning av balanskravsresultatet. Balanskravet bedöms uppfyllt.

2.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2–6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

I vår översiktliga granskning av fullmäktige fattade beslut avseende finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning har vi inte funnit något avvikande.

Vad gäller god ekonomisk hushållning så hänvisar RKR till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, det vill säga kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt. Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderats för kommunkoncernen som helhet.

2.4.1 Finansiella mål

Kommunen har utöver den årliga budgeten tre finansiella årsmål.

Resultatmålet är att resultatet ska vara minst en procent (1 %) av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning med strävan mot att överstiga två procent (2 %). Årets redovisade resultat på 197,5 mkr exklusive exploateringsverksamheten (296,1) motsvarar 3,8 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Det finansiella målet uppnås.

Av de finansiella målen framgår även att soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden ska öka. Soliditeten uppgår per 2022-12-31 till 24,7 vilket är en ökning från tidigare år (22,2%). Det finansiella målet uppnås.

Att självfinansieringsgraden exkl exploateringar och samhällsfastigheter inom Barkarbystaden ska minst uppgå till 50%. Självfinansieringsgraden enligt denna princip uppgår enligt kommunen till 125%. Det finansiella målet uppnås.

Kommunens bedömning är att kommunen uppfyller god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

De finansiella målen är inte utvärderade på kommunkoncernnivå.

2.4.2 Verksamhetsmål

Järfälla kommun har fastställt tre kommunövergripande inriktningsmål kopplade till portalmålet "Järfälla ska vara en trygg och attraktiv inflyttningkommun som kännetecknas av ekonomisk tillväxt, god välfärd och hållbar utveckling". Målen spänner över hela mandatperioden vilket gör att det är svårt att bedöma måluppfyllelsen ett enskilt år mitt i mandatperioden.

Inriktningsmålen är nedbrutna på nämndmål. Kommunen använder sig av ett stort antal indikatorer för att följa upp om ansträngningarna leder till önskade resultat.

<i>Inriktningsmål</i>	<i>Uppfyllda nämndmål</i>	<i>Delvis uppfyllda nämndmål</i>	<i>Ej uppfyllda nämndmål</i>	<i>Uppgift saknas</i>	<i>Summa</i>
Tryggare Järfälla	2	2	1	0	5
God välfärd	6	3	2	0	11
Hållbar utveckling	1	2	0	0	3
Totalt	9	7	3	0	19

Vi kan konstatera att kommunstyrelsens utvärdering av verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning visar att samtliga mål inte uppnås fullt ut. Jämfört med tidigare år har samtliga mål utvärderats för 2022. Utöver detta konstaterar vi att det är svårt att utifrån de indikatorer som används för utvärdering av målen följa hur styrelsen utvärderar måluppfyllelse. Vi rekommenderar att kommunstyrelsen utvecklar målformuleringar och mätbarhet.

Verksamhetsmålen är inte utvärderade på kommunkoncernnivå.

2.5 Resultatet

Årets verksamhetsmässiga resultat uppgår till resultat uppgår till 493,6 mnkr vilket innebär en negativ budgetavvikelse uppgående till 507,2 mnkr. Den negativa avvikelsen återfinns främst inom Exploateringsverksamheten (649,8 mnkr), bland annat kopplat till avsättning för marksanering på brandövningsplatsen intill Barkarby flygfält.

Vi har granskat resultaträkningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

2.5.1 Utdelning från Järfällahus AB

Kommunen erhöll under 2022 utdelning från Järfällahus uppgående till 12,6 mnkr avseende räkenskapsåret 2021. För räkenskapsåret 2022 föreslås en utdelning om 15,5 mnkr.

Lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag reglerar vilka värdeöverföringar som är tillåtna och hur stora de får vara. Från ordinarie verksamhet får delas ut en avkastning på det tillskjutna kapitalet motsvarande statslåneräntan plus en procent.

Därutöver kan även utdelning ske för åtgärder för främjande av integration och social sammanhållning utan beloppsmässiga gränser utöver bolagets vinst som uppkommit under räkenskapsåret innan medel ska överföras.

Vår bedömning är att innevarande års utdelning ryms inom nämnda gränsvärden.

2.6 Balansräkning

2.6.1 Avsättningar

Kommunen redovisar en avsättning kopplat till medfinansiering tunnelbana som en del av "Stockholmsöverenskommelsen". Amortering sker enligt en fastställd betalplan och avsättningen indexuppräknas årligen. Under året har amortering med 192,9 mnkr genomförts. Samtidigt har indexuppräkning skett med 43,8 mnkr. Avsättningen uppgår därmed till 556,4 mnkr jämfört med 705,5 mnkr föregående år.

Kommunen redovisar även avsättning för sanering av mark. Vid årets ingång uppgick avsättningen till 188,6 mnkr. Av dessa utgjorde 60 mnkr avsättning för marksanering vid den tidigare brandövningsplatsen vid Barkarby flygfält. Vi har tidigare konstaterat att de underlag som funnits tillgängliga för uppskattning av den kommande kostnaden indikerar väsentligt högre belopp än det avsatta.

Vi har tagit del av den bedömning som görs av kommunen i årsbokslutet 2022 som är en sammanvägd bedömning av den externa utredningen och interna bedömningar. Uppskattad kostnad enligt underlaget ligger i spannet 367 mkr – 1 228 mkr. Under året har därför ytterligare avsättning gjorts och avsättningen för brandövningsplatsen uppgår per 2022-12-31 till 367 mnkr. Den redovisade avsättningen ligger därmed inom spannet vilket innebär att posten i årsbokslut är bättre styrkt än i tidigare redovisade finansiella rapporter. Av underlagen framgår fortsatt att osäkerhet föreligger varför kommunen fortsätter att utreda återställningskostnaden.

2.7 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Den tillämpade modellen överensstämmer med RKR R13.

Vår bedömning är att kassaflödesanalysen har upprättats i enlighet med gällande rekommendation.

2.8 Driftredovisning

Enligt LKBR 10:1 ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som har fastställts för den löpande verksamheten.

Enligt RKR R14 Drift- och investeringsredovisning ska utfall kunna stämmas av mot årsredovisningens övriga delar och fullmäktiges budget.

Enligt RKR 14 skall driftsredovisningen vidare innehålla jämförelse mot föregående år. Vi har noterat att Järfälla kommun 2022 har ändrat sin uppställning så att denna nu presenterar jämförelsetal vilket vi ser som positivt.

Vår bedömning är att informationen kring driftredovisningen i årsredovisningen uppfyller kraven i enlighet med lagstiftningen.

2.9 Investeringsredovisning

Enligt LKBR 10:2 ska investeringsredovisningen innehålla en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Enligt RKR R14 ska utfallet kunna stämmas av mot fullmäktiges budget och plan för investeringsverksamheten. Vidare framgår det att fleråriga pågående och under året avslutade investeringar ska kunna stämmas av samt att investeringsredovisningen även ska omfatta kommunala koncernföretags investeringar som fullmäktige tagit ställning till.

Vi har noterat att kommunens investeringsredovisning 2022, till skillnad från tidigare år, innehåller uppgift om beslutad totalutgift vilket innebär att utfallen och prognoserna i kolumnerna för "samtliga år" därmed går att ställa mot budgeterad investeringsutgift.

Vi har även noterat att koncernföretagen inte är medräknade i investeringsredovisningen vilket dessa skall vara i de fall fullmäktiga tagit ställning till investeringar.

Vår bedömning är att informationen kring investeringsverksamheten i årsredovisningen uppfyller kraven på en samlad investeringsredovisning i enlighet med lagstiftningen.

2.10 Sammanställd redovisning

Sammanställda räkenskaper för en kommunal koncern avser enligt LKBR 12:1 en sammanställning av kommunens och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter.

De sammanställda räkenskaperna innehåller förutom primärkommunen följande kommunala koncernföretag som redovisas i årsredovisningens koncernstruktur:

- Järfällahus AB,
- Järfälla Näringsliv AB
- Kommunalförbundet Brandkåren Attunda (proportionerligt konsoliderad till 22,9%)

Av 12 kap. 3 § LKBR framgår att ett enskilt koncernföretag inte behöver omfattas av de sammanställda räkenskaperna, om det är utan väsentlig betydelse för kommunen. Om två eller flera av dessa kommunala koncernföretag tillsammans bedöms ha väsentlig betydelse för kommunen, ska de dock omfattas av de sammanställda räkenskaperna

Med beaktande av LKBR 12:3 ingår inte följande bolag i de sammanställda räkenskaperna:

- Phalaenopsis AB

- Spidarör AB
- Veddesta kv1 AB – Veddesta kv 7 AB (7 bolag)

Vi har inte funnit några väsentliga avvikelser i vår granskning avseende de sammanslagna räkenskaperna.

KPMG AB

Tomas Mathiesen
Auktoriserad revisor